

Şərq tərəfdaşlığı ölkələrindən Avropa Birliyinə Miqrasiya – Daha yaxşı gələcək üçün variantlar

Xülasə

Bu xülasə “Avropa Birliyi və Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri arasında əmək miqrasiyasının dəyəri və faydaları” (Müqavilə №2011/270-312, EuropeAid/130215/C/SER/Multi tender prosesi) adlı layihədən irəli gələrək Avropa Komissiyası üçün nəzərdə tutulmuş əsas nəticələrin və məsləhətlərin qısa məzmununu təqdim edir. Layihə 11 ölkə üzrə tədqiqatların (altı Şərq Tərəfdaşlığı və beş Avropa Birliyi təyinat ölkələri: Böyük Britaniya, İspaniya, İtaliya, Polşa və Almaniya) və “Şərq Tərəfdaşlığı Ölkələrindən əmək miqrasiyası: Təkamül və Daha Yaxşı Nəticələr üçün Siyasət Seçimi” (Barbone, Bonç-Osmolovski və Luyekke 2013) və “Şərq Tərəfdaşlığı Ölkələrindən Avropa Birliyinə Əmək Miqrasiyası: Daha Yaxşı Əmək Bazarının Yaradılması üçün Xərclərin, Üstünlüklərin və Təkliflərin Dəyərləndirilməsi” (Kahanek, Zimmerman, Kurekova, Biyavaşi 2013) adlı iki əsas hesabatın hazırlanması ilə nəticələndi.

Bu Yekun Sənəddə biz spesifik olaraq ŞT və AB ölkələri üçün miqrasiyanın ortaya çıxara biləcəyi xərclər və gəlirlər üzrə ümumiləşdirmələr apardıq. Belə qənaətə gəlirik ki, (i) xərc və gəlirlərin balansı miqrantı həm göndərən, həm də qəbul edən ölkə üçün müsbətdir; (ii) miqrantların və onların ailələrinin mobilliyini və integrasiyasını asanlaşdırma və böyük pul köçürmələrinin iqtisadi nəticələrini idarə edə bilən uyğun siyasətin tətbiq olunması yolu ilə xərclər azaldıla və gəlir çoxaldıla bilər; (iii) Avropada demoqrafik keçid gücləndiyindən ŞT ölkələrindən olan əmək miqrantları gələcək illərdə Avropa Birliyinin üzv-ölkələrinə istənilən səviyyədə bacarıqlarla bağlı boşluqların doldurulmasına köməklik edə bilər.

Bu layihənin təhlillərinin və tapıntılarının nəticəsi olaraq, biz ən yaxşı alternativ siyasət kimi Avropa birliyi ilə Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri arasında mobilliyin tədricən liberallaşmasını təklif edirik. Mobilliyin asanlaşdırılması üçün təklif etdiyimiz bir neçə təşəbbüsə aşağıdakılar daxildir:

Şərq Tərəfdaşlığı ölkələri üçün:

- Milli strategiyalara, habelə sahələr üzrə fəaliyyət planlarına miqrasiya məsələlərinin açıq şəkildə daxil edilməsi vasitəsilə ictimai siyasətin bütün aspektlərində miqrasiyanın və onun nəticələrinə təsir edən miqrasiya linzalarının qəbul olunması.

- Daha yaxşı institusional əlaqələndirmə, əmək miqrasiyası üçün strateji baxışın qəbul olunması və son nəticədə əmək miqrasiyası strategiyalarının asanlaşdırılması və əlaqələndirilməsi üçün vahid milli qurumun təyin edilməsi.
- Üzv dövlətlər Vahid İcazə göstərişlərinin tətbiq olunması haqda qanunvericiliyi qəbul etdiklərinə görə ŞT ölkələri qeyri-AB miqrantları üçün bir prosedurun köməkliyi ilə iş və yaşayış yeri ilə təmin edilməsi, sosial təhlükəsizlik daxil olmaqla sosial müdafiə şəbəkələri olan ölkələrə çıxışın genişləndirilməsi məqsədilə əlavə danışıqların aparılmasına can atmalıdırlar.
- Sərmayənin qoyulmasında və inkişaf etdirilməsində diasporanın rolunun artırılması üçün həm siyasi cəhətdən (daha mükəmməl biznes şəraitinin yaradılması baxımından), həm də hökumətin təşkilatı dəstək tərəfindən (narahatçılıq doğuran daxilli məsələlərdə diasporalara dəstəyin təmin olunması baxımından) tədbirlər.

AB və onun üzvləri üçün:

- Vizasız səfər rejiminin tətbiqi;
- AB səviyyəsində ŞT ölkələri ilə Mavi Kart göstərişlərinin hərtərəfli tətbiqini, iş imkanlarının liberallaşdırılmasını və asanlaşdırılmasını, spesifik sahələr və peşələr üçün proqramlar, həmçinin immiqrasiya prosedurlarının sadələşdirilməsini və şəffaflığının artırılmasını əhatə edən ikitərəfli və çoxtərəfli mobillik çərçivələrinin, əməkdaşlığın aktivləşdirilməsi.
- Bacarıqların ötürülməsi, sosial hüquqların tanınması, informasiya boşluqlarının azaldılması, ictimai rəyin idarə olunması və müvafiq maraqlı tərəflərin cəlb edilməsi daxil olmaqla miqrant inteqrasiyasının tamamlama siyasətinin genişləndirilməsi.